

Sygn. akt V KO 8/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący)

SSN Dorota Rysińska

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

w sprawie **M. P.**

skazanego za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. i innych,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 12 lutego 2014 r.,

podjętej z urzędu kwestii wznowienia na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. postępowania sądowego zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 2 września 2013 r., sygn. akt ... 1056/13, utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w O.

z dnia 22 maja 2013 r., sygn. akt ... 1394/13/wz,

w przedmiocie odmowy udzielenia skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia,

p o s t a n o w i ł

stwierdzić brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w O. postanowieniem z dnia 22 maja 2013 r., sygn. akt ... 1394/13/wz, odmówił udzielenia skazanemu M.P. warunkowego przedterminowego zwolnienia. Po rozpoznaniu zażalenia skazanego, Sąd Apelacyjny, na posiedzeniu w dniu 2 września 2013 r., w sprawie ... 1056/13, utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie. W dniu 13 stycznia 2014 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek

skazanego o wznowienie w/w postępowań na podstawie art. 542 § 1 i 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 k.p.k. Na uzasadnienie skazany podniósł, że:

- postanowienie Sądu Apelacyjnego nie zawiera podpisu, co stanowi obrazę art. 439 § 1 pkt 6 k.p.k.;
- nie rozpoznano w postępowaniu odwoławczym jego wniosku o ustanowienie obrońcy z urzędu, a tym samym naruszono jego prawo do obrony, co stanowi uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.;
- skazany nie miał możliwości zapoznania się z aktami sprawy przed posiedzeniem;
- został zbyt późno powiadomiony o terminie posiedzenia, a zatem uniemożliwiono mu skuteczne złożenie wniosku o odroczenie posiedzenia;
- Sąd Apelacyjny dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych, utrzymując zaskarżone postanowienie w mocy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek skazanego należało ocenić zgodnie z regułą z art. 118 § 1 k.p.k. Podkreślenia wymaga, że wniosek ten zawiera zarzuty mogące ewentualnie stanowić względne podstawy odwoławcze, jak i wskazuje na uchybienia wymienione w art. 439 § 1 k.p.k., będące podstawą wznowienia postępowania z urzędu. Wznowienie postępowania sądowego prowadzonego w trybie przepisów Kodeksu karnego wykonawczego i zakończonego prawomocnym orzeczeniem jest dopuszczalne, z wyłączeniem jedynie podstawy określonej w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., skoro funkcję tę spełnia art. 24 § 1 k.k.w., regulujący tę kwestię odrębnie. Nie ma zatem prawnych przeszkód do rozważenia, czy prawomocnie zakończone postępowanie nie zostało dotknięte uchybieniem określonym w art. 439 § 1 k.p.k. (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 lutego 2003 r., V KK 241/02, Lex Nr 77205; z dnia 15 kwietnia 2010 r., III KO 33/10, R-OSNKW 2010/Nr 1, poz. 788). Należy jednak przypomnieć, iż wznowienie w oparciu o podstawę wymienioną w art. 542 § 3 k.p.k., a więc z powodu uchybień, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., jest możliwe wyłącznie z urzędu, a nie na wniosek strony. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 6, poz. 48). A zatem wniosek skazanego w tym zakresie należało uznać za sygnalizację możliwości wystąpienia przesłanki z art. 439 § 1 pkt 6 i 10 k.p.k. oraz potrzeby wznowienia postępowania z urzędu w oparciu o przepis art. 542 § 3 k.p.k.

Natomiast pozostałe zarzuty, z zakresu tzw. względnych przyczyn odwoławczych znalazły się poza zakresem oceny Sądu Najwyższego, gdyż co do wniosku strony o wznowienie postępowania ustawa wprowadza przymus adwokacki (art. 1 § 2 k.k.w. w zw. z art. 545 k.p.k.), a ten warunek w niniejszej sprawie nie został zachowany.

Należy zatem stwierdzić, że w przedmiotowej sprawie nie zachodzą żadne wskazywane przez skazanego przesłanki o charakterze bezwzględnych. W pierwszej kolejności trzeba podnieść, że chybiony jest zarzut wystąpienia uchybienia z art. 439 § 1 pkt 6 k.p.k. w postaci braku podpisu sędziego na orzeczeniu Sądu Apelacyjnego. Analiza akt przedmiotowej sprawy dowodzi zupełnie czegoś innego. Oryginały postanowień sądów obydwu instancji zostały podpisane przez sędziów, którzy te orzeczenia wydali. Natomiast odpisy tychże orzeczeń (podobnie jak kopie, czy kserokopie), nie muszą być podpisane przez sędziów. Wystarczy wówczas pieczęć odpowiedniego sądu potwierdzająca zgodność takiego dokumentu z oryginałem.

Nie wystąpiła także bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. W postępowaniu wykonawczym problem udziału obrońcy w posiedzeniu Sądu, a także sprowadzenia skazanego na posiedzenie, uregulowane zostało wyczerpująco w art. 22 § 1 k.k.w. i w art. 23 § 1 k.k.w., które to przepisy mają także zastosowanie w postępowaniu odwoławczym. Okoliczność ta w kontekście art. 1 § 2 k.k.w. oznacza, że powyższa kwestia jest uregulowana w postępowaniu wykonawczym odrębnie, eliminując tym samym możliwość stosowania przepisów kodeksu postępowania karnego.

Nie mają zatem w postępowaniu wykonawczym zastosowania przepisy art. 451 k.p.k. oraz art. 464 k.p.k. Natomiast zgodnie z treścią art. 22 § 1 k.k.w., obligatoryjny udział obrońcy w posiedzeniu sądu ma miejsce tylko w wypadkach określonych w art. 8 § 2 k.k.w. Nie ulega wątpliwości, że żaden z przewidzianych w tym przepisie wypadków nie zachodził w niniejszej sprawie w odniesieniu do skazanego P. Jakkolwiek obowiązkiem Sądu Apelacyjnego było rozpoznać wniosek skazanego o wyznaczenie obrońcy z urzędu, to zaniechanie w tym zakresie stanowiłoby przyczynę odwoławczą względną (art. 438 pkt 2 k.p.k.), a nie określoną w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.

Również obecność skazanego na posiedzeniu Sądu odwoławczego nie była obowiązkowa, ponieważ przepisy art. 23 k.k.w. zawierają postanowienia o charakterze fakultatywnym. Natomiast przepisy art. 159 – 163 k.k.w., dotyczące bezpośrednio instytucji warunkowego przedterminowego zwolnienia, nie przewidują takiego obowiązkowego udziału skazanego w postępowaniu przed sądem II instancji.

Przedstawione wyżej motywy uzasadniają stanowisko Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie.